

Valtuustoaloite: Rasisminvastainen toimenpideohjelma

Kaupunginhallitus 18.08.2025 § 243

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Katja Mathlin

Viljo Lehmuskedon esittämä Raahen Vasemmiston valtuustoryhmän aloite
9.12.2024:

Rasismi – syrjintä etnisen taustan tai muun biologisen eroavaisuuden vuoksi – on Suomessa laitonta, mutta silti sitä esiintyy paljon myös Raahessa.

Rasismin vastaista ohjelmaa tarvitaan Raahessakin, jos haluamme toteuttaa äsken hyväksytyn elinvoimastrategian.

Sen kohdassa painopisteet hyvä elämä ”vahva pito-, veto- ja lumovoima” todetaan uusien asukkaiden, kuten kansainvälisten osaajien, integroiminen osaksi yhteisöä ja hyvän elämän mahdollistaminen myös vieraskielellä. Julkisuudessa on kerrottu, että jopa osa näistä huippuosaajista on siirtynyt maastamme vain vähän aikaa tällä työskenneltyään, suurimmaksi syyksi epäillään lähes rasismin tasoista asukkaiden käytöstä.

Esitämme: Tehdään rasisminvastainen toimenpideohjelma. Ohjelmaa voidaan rakentaa Euroopan rasisminvastaisten kaupunkien kymmenen ydintoiminnon ympärille. Myös maamme hallitus on asiasta ohjeistanut. Muutos vaatii kaikkien tahojen sitoutumista ja kouluttamista.

Hyvinvointikoordinaattori Katja Mathlinin vastaus 16.5.2025:

Raahen kaupungin toimialoja ja Raahen kaupunkia työnantajana säätelee useat lait. Lait velvoittavat laatimaan suunnitelmia ja asiakirjoja. Lakien ja asiakirjojen sisällöt velvoittavat toimialoja, viranomaisia ja työnantajia huomioimaan toiminnassaan tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden edistämisen ja kieltää syrjinnän sekä häirinnän.

Ohjaavat lait ja asiakirjat:

- Varhaiskasvatuslaki
- Perusopetuslaki
- Yhdenvertaisuuslaki
- Nuorisolaki

- Työturvallisuuslaki
- Opetussuunnitelma ja sen liite 12 Raahen peruskoulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Häirintä ja epäasiallinen kohtelu – ohje miten toimitaan tilanteessa, kun kokee häirintää ja epäasiallista kohtelua. Raahen kaupungin työnantaja ohje
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Raahen kaupunki

Varhaiskasvatusta säätelee laki varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatustlain § 3 säädetään, että vartaiskasvatuksen tavoitteen on ” antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa”.

Perusopetusta säätelee perusopetuslaki (PoL), jonka §2 säädetään, että ”Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana”. Opetussuunnitelmassa on ohjeistettu asiasta ja opetussuunnitelman liitteeksi (1.8.2025 alkaen liite 12) on laadittu Raahen peruskoulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jossa mm. seuraavasti: ”Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Sukupuoli, ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen tai ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, vamma, terveydentila, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy ei saa vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin saada erilaisia palveluita tai osallistua koulutukseen. Perusoikeudet kuuluvat ihan jokaiselle ihmiselle, eikä ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eriarvoiseen asemaan”. (yhdenvertaisuus.fi; yhdenvertaisuuslaki 6 §.)

Nuorisotyötä säätelee nuorisolaki, joka § 2, lain tavoitteena on ”edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista tavoitteiden toteutumisen lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys”.

Raahen kaupunki työnantajana noudattaa työturvallisuuslakia. Lain § 28 säädetään, että työnantajan on puututtava ja ryhdyttävä toimiin työntekijään kohdistuvaan terveydelle haitalliseen ja vaaraa aiheuttavaan häirintään ja muuhun epäasialliseen kohteluun. Raahen kaupunki on laatinut erillisen ohjeen häirintä ja epäasiallinen kohtelu – ohje miten toimitaan tilanteessa, kun kokee häirintää ja epäasiallista kohtelua.

Raahen kaupungilla on lakien edellyttämät tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasiat ajan tasalla ja ne näkyvät ohjaavissa asiakirjoissa, joita noudatetaan kaikissa toimipisteissä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen hyvinvointikoordinaattori Katja Mathlinin valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsiteltyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.

Kaupunginvaltuusto 25.08.2025 § 99

895/00.01.04/2024

Päätösesitys Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen hyvinvointikoordinaattori Katja Mathlinin valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsiteltyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.